

מועד מיוחד אפריל 2019 - שאלה מספר 1

ניסוח חוות דעת משפטית – שחרור מייצוג בהליך אזרחי

אנטון אודסקי, עורך דינו של יהושע כהן, מייצג אותו בתביעה כספית שהגישה נגדו אילנה בר-און בבית המשפט המחוזי בתל אביב (העניין כבר תלוי ועומד לפני בית המשפט). כעת אנחנו מצויים בחודש אפריל 2021.

בחצי שנה האחרונה יהושע אינו משלם לאנטון את שכר הטרחה המוסכם. במהלך תקופה זו התרה אנטון ביהושע חמש פעמים כי אם לא ישלם לו בהקדם את שכר הטרחה - יאלץ לחדול מייצוגו. יהושע התעלם מכל פניותיו של אנטון בנושא זה. לפני שבועיים קבע בית המשפט את שלב ההוכחות במשפטו של יהושע לחודשים ספטמבר-אוקטובר 2021, לשלושה ימי דיונים רציפים מדי שבוע, שבמהלכם יישמעו 48 עדים. לאנטון כבר קבועים במהלך חודשיים אלה דיוני הוכחות בשני תיקים במשרדו. לפני שבוע הסכים אנטון לקבל לטיפולו תיק גדול ומורכב נוסף, לאחר שכבר נקבעו בו דיוני הוכחות – גם הם במהלך חודשיים אלה. לפני שלושה ימים הודיע אנטון ליהושע כי הוא מפסיק את הטיפול בעניינו. עוד באותו יום העביר אנטון ליהושע את כל אלפי המסמכים המצויים במשרדו והנוגעים לעניינו של יהושע, והמליץ לו על שלושה עורכי דין שיסכימו לייצגו בתמורה לשכר טרחה זהה. בתגובה הכריז יהושע כי הוא מתנגד בתוקף להפסקת הייצוג.

נסח חוות דעת משפטית: האם ישחרר בית המשפט את אנטון מייצוגו של יהושע? תחילה פרט את עובדות המקרה הרלוונטיות, ולאחר מכן בצע את הניתוח המשפטי. עליך להתבסס אך ורק על המקורות המשפטיים המצורפים ועל הידע המושגי שלך במשפטים. הנח כי מקורות אלה משקפים את המצב המשפטי העדכני. תשובתך מוגבלת לשני עמודים.

כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986:

13. (א) קיבל עורך דין ענין לטיפולו, אינו רשאי להפסיק את הטיפול בו אלא אם נתגלעו חילוקי דעות בינו לבין לקוחו בנוגע לאופן הטיפול, או שנוצרה מניעה מבחינה חוקית או מבחינת האתיקה המקצועית, או בשל אי תשלום שכר טרחה והוצאות, או מחמת סיבה אחרת המצדיקה את הפסקת הטיפול.

(ב) החליט עורך דין להפסיק טיפול בענין לפני סיומו, יתן, ללא דיחוי, הודעה על כך ללקוחו, וחובה עליו, במידת האפשר, להפסיק את הטיפול באופן שלא יפגע בעניינו של לקוחו.

14. (א) לא ייצג עורך דין לקוח, לא יקבל על עצמו לייצגו ולא ימשיך בייצוגו, אם קיים חשש שלא יוכל למלא את חובתו המקצועית כלפיו [...] בשל עומס עבודה או בשל סיבה דומה אחרת.

תקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018:

172. בעל דין שמייצגו עורך דין רשאי לבטל את ייפוי הכוח של עורך דינו, ובלבד שנמסרה הודעה על כך לבית המשפט ולכל שאר בעלי הדין; עורך דין רשאי להפסיק את הייצוג ברשות בית המשפט בלבד.

פסק דינו של בית המשפט העליון – ע"א 11/111 ראובן נ' ראובני:

"ככלל, נקודת המוצא לבקשת שחרור מייצוג בהליך אזרחי היא שאין לכפות על פרקליט להמשיך לייצג לקוח שאינו משלם לו את שכר טרחתו. לצד זאת, קיימים שני שיקולים שבגינם ייטה בית המשפט שלא לשחרר עורך דין מייצוג אף אם לא משולם לו שכר טרחה. שיקולים אלה מתקיימים בענייננו: ראשית, ההליך מצוי בשלב מתקדם, שבו מרבית העדים כבר נשמעו, ולכן שחרור מייצוג בשלב זה יקטע בהכרח לזמן מה רציפות הדיונים, ובכך תיפגם יעילות ההליך השיפוטי. שנית, עסקינן בהליך לא פשוט, מרובה עדים וראיות. בנסיבות אלה, יהא על בית המשפט להעניק למשיב פרק זמן ניכר טרם חידושם של הדיונים, עד שיהא ביכולתו של פרקליטו החדש להתמצא כדבעי בתיק. דחייה משמעותית זו תפגע באינטרסים של בעלי הדין היריבים. אי לכך הערעור נדחה, והמבקש אינו משוחרר מייצוג המשיב".

פסק דינו של בית המשפט העליון – ע"א 22/222 שמעון נ' שמעוני:

"אחת מהסיבות האפשריות המנויות בכלל 14 (א) לכללי לשכת עורכי הדין היא "בשל עומס עבודה". [...] המערערים טענו, כי בעת שניתנה החלטת בית המשפט המחוזי כי שמיעת ההוכחות תחל ביום 15.9.2009 וכי תיערכנה ישיבות שלושה ימים בכל שבוע, כבר היו קבועים להם דיונים בספטמבר 2009 בתיקים שונים שבהם הם מייצגים לקוחות אחרים. בעניין זה יש כמובן להבדיל בין מחויבויות שקדמו למועד שבו הוחלט על מועד וקצב השמיעה לבין מחויבויות מאוחרות למועד זה. [...] במקרה דנן הגענו לכלל מסקנה כי שגה בית המשפט המחוזי משלא נעתר לבקשתם של המערערים לשחררם מן הייצוג."